

ISSN 2076–1554

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська академія наук

Видавництво «Гілея»

Гілея

*Науковий вісник
збірник наукових праць*

- *Історичні науки*
- *Філософські науки*
- *Політичні науки*

Випуск 132 (№ 5)

Київ – 2018

Збірник засновано 2004 року. Вихід з друку – щомісячно**Фахове видання**

з філософських, політичних наук затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
№ 747 від 13 липня 2015 р., з історичних наук наказом МОН України № 1328 від 21 грудня 2015 р. (перереєстрація)

Свідоцтво про державну реєстрацію (перереєстрацію) друкованого засобу
масової інформації: серія КВ № 22632-12532ПП від 24 квітня 2017 року

Друкується за рішенням:

Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 12 від 05 квітня 2018 р.)

Збірник входить до міжнародних баз

Google Scholar; Index Copernicus (Польща); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Індія).

Шеф – редактор:

Андрущенко В. П.,
д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор:

Вашкевич В. М.,
д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Співредактори:

Акопян В. Г.,
д-р філос. наук, ст.н.с. (Україна, Київ)
Кивлюк О. П., д-р філос. наук, ст.н.с.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Муляр В. І.,
д-р філос. наук, проф. (Україна, Житомир)

Відповідальний секретар:

Халамендик В. Б.,
д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Редакційна рада:

Андрущенко В. П., д-р філос. наук
проф., член – кор. НАН України, акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Вашкевич В. М., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Зеленков А. І., д-р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Колесник В. Ф., д-р іст. наук, проф.,
член-кор. НАН України (Україна, Київ)
Мирзаханян Р., д-р іст. наук, проф. (Вірменія, Єреван)
Михальченко М. І., д-р філос. наук, проф.,
член – кор. НАН України (Україна, Київ)
Панчук М. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Рафальський О. О., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Савельєв В. Л., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Солдатенко В. Ф., д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України
(Україна, Київ)
Степико М. Т., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

Редакційна колегія:

З історичних наук:
Войцехівська І. Н., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)
Дробот І. І., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Журба М. А., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Лазько Г. Г., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)
Лисак В. Ф., д-р іст. наук, проф. (Україна, Маріуполь)
Мезга М. М., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)
Михайлюк В. П., д-р іст. наук, проф. (Україна, Старобільськ)

Стоян Т. А., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Сушко О. О., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Чернега Л. М., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Шаповал Ю. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

З філософських наук:

Абасов А. С., д-р філос. наук, проф. (Азербайджан, Баку)
Базалук О. О., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)
Бех В. П., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Воронкова В. Г., д-р філос. наук, проф. (Україна, Запоріжжя)
Герасимова Е. М., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Гарбар Г. А., д-р філос. наук, проф. (Україна, Миколаїв)
Жадько В. О., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Жижко Т. А., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Купчал С. В., д-р філос. наук, проф. (Україна, Полтава)
Миколайчук А., д-р хабілітований, проф. (Польща, Познань)
Онїко О. Ф., д-р техн. наук, проф. (Україна, Київ)
Свириденко Д. Б., д-р філос. наук, доц.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Терещинський С. О., д-р філос. наук, доц.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Тещлав С., д-р філос. наук, проф. (Польща, Бидгощ)
Яшанов С. М., д-р пед. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

З політичних наук:

Андрусиньш Б. І., д-р іст. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Андрюкайтене Р., д-р PhD соціальних наук (менеджмент),
(Литва, Маріямполь)
Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Балабанов К. В., д-р політ. наук, проф. (Україна, Маріуполь)
Варзар І. М., д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Васильчук Є. О., д-р політ. наук, доц. (Україна, Черкаси)
Войналович В. А., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Іванов М. С., д-р політ. наук, проф. (Україна, Миколаїв)
Картунов О. В., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Кізіма С. А., д-р політ. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Котигоренко В. О., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Крась І., д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)
Лапина С. В., д-р соц. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)
Макаренко Л. Л., д-р пед. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Остапенко М. А., д-р політ. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Римаренко С. Ю., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)
Срогошу Т., д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : «Видавництво «Гілея», 2018. – Вип. 132 (5). – 396 с.

Концепція збірника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем інформаційної цивілізації, що формується. Основні рубрики охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

ISSN 2076-1554

Natsional'nyy pedahohichnyy universytet
imeni M. P. Drahomanova

VHO Ukrayins'ka Akademiya Nauk

Vydavnytstvo «Hileya»

Hileya

*naukovyy visnyk
zbirnyk naukovykh prats'*

- *Istorychni nauky*
- *Filosofs'ki nauky*
- *Politychni nauky*

Vypusk 132 (№ 5)

Kyyiv – 2018

Zbirnyk zasnovano 2004 roku. Vykhid z druku – shchomisyachno

FAKHOVE VYDANNYA

z filosofs'kykh, politychnykh nauk zatverdzheno nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy

№ 747 vid 13 lypnya 2015 r., z istorychnykh nauk nakazom MON Ukrainy № 1328 vid 21 hrudnya 2015 r. (pereyestratsiyu)

Svidotstvo pro derzhavnu reyestratsiyu (pereyestratsiyu) drukovanoho zasobu masovoyi informatsiyi: seriya KV № 22632-12532PR vid 24 kvitnya 2017 roku

Drukuyet'sya za rishennyam:

Vchenoyi rady Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova (protokol № 12 vid 05 kvitnia 2018 r.)

Zbirnyk vkhodyt' do mizhnarodnykh baz:

Google Scholar; Index Copernicus (Pol'shcha); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Indyya).

Shef–redaktor:

Andrushchenko V. P., d–r filoz. nauk, prof., chlen – kor. NAN Ukrainy, akad. NAPN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Holovnyy redaktor:

Vashkevych V. M., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Spivredaktory:

Akopyan V. H., d–r filoz. nauk, st.n.s. (Ukrayina, Kyiv), Kyvlyuk O. P., d–r filoz. nauk, st.n.s. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Mulyar V. I., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Zhytomyr)

Vidpovidal'nyy sekretar:

Khalamendyk V. B., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Redaktsiyna rada:

Andrushchenko V. P., d–r filoz. nauk, prof., chlen – kor. NAN Ukrainy, akad. NAPN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Vashkevych V. M., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Zelenkov A. I., d–r filoz. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k) Kolesnyk V. F., d–r ist. nauk, prof., chlen–kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv) Myrzakhanyan R., d–r ist. nauk, prof. (Armeniya, Yerevan) Mykhal'chenko M. I., d–r filoz. nauk, prof., chlen – kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv) Rafal's'kyi O. O., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv) Savel'yev V. L., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Soldatenko V. F., d–r ist. nauk, prof., chlen–kor. NAN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv) Stepyko M. T., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)

Redaktsiyna kolehiya:

Z istorychnykh nauk:

Voytsekhivs'ka I. N., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv) Drobot I. L., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Zhurba M. A., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Laz'ko H. H., d–r ist. nauk, prof. (Bilorus', Homel') Lysak V. F., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Mariupol') Mezha M. M., d–r ist. nauk, prof. (Bilorus', Homel') Mykhaylyuk V. P., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Starobil's'k) Stoyan T. A., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Sushko O. O., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Cherneha L. M., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Shapoval Yu. I., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)

Z filosofs'kykh nauk:

Abasov A. S., d–r filoz. nauk, prof. (Azerbaydzhan, Baku) Bazaluk O. O., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv) Bekh V. P., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Voronkova V. H., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Zaporizhzhya) Harbar H.A., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Mykolayiv) Herasymova E. M., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Zhad'ko V. O., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Zhyzhko T. A., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Kutsepal S. V., d–r filoz. nauk, prof. (Ukrayina, Poltava) Mykolaychak A., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Poznan') Onipko O. F., d–r tekhn. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv) Svyrydenko D. B., d–r filoz. nauk, dots. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Terepyschyy S. O., d–r filoz. nauk, dots. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Tetslav S., d–r filoz. nauk, prof. (Pol'shcha, Bydoshch) Yashanov S. M., d–r ped. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Z politychnykh nauk:

Andrusyshyn B. I., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Andryukaytene R., d–r PhD sotsial'nykh nauk (menedzhment), (Lytva, Marijampol') Babkina O. V., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Balabanov K. V., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mariupol') Varzar I. M., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Vasyl'chuk Ye. O., d–r polit. nauk, doc. (Ukrayina, Cherkasu) Vynalovych V. A., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv) Ivanov M. S., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mykolayiv) Kartunov O. V., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv) Kizima S. A., d–r polit. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k) Kotyhorenko V. O., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv) Kras' I., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Chentokhov) Lapyna S. V., d–r sots. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k) Makarenko L. L., d–r ped. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova) Ostapenko M. A., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv) Rymarenko S. Yu., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv) Sroshoshu T., d–r khabilit., prof. (Pol'shcha, Chentokhov)

Hileya: naukovyy visnyk. Zbirnyk naukovykh prats' / Hol. red. V. M. Vashkevych. – K. : «Vydavnytstvo «Hileya», 2018. – Vyp. 132 (5) – 396 s.

Kontseptsiya zbirnyka bazuyet'sya na bahatoplanovomu naukovomu vysvitleni problem informatsiyoi tsyvilizatsiyi, shcho formuyet'sya. Osnovni rubryky okhplyuyut' haluzi istorychnykh, filosofs'kykh ta politychnykh nauk. Rozrakhovanyy na fakhytiv humanitarnykh ta sotsial'no–politychnykh nauk.

ПРЕДСТАВНИЦТВА
збірника «Гілея: науковий вісник» в Україні

Вінницьке представництво
(Вінницький національний технічний університет)
керівник **Денисюк С. Г.**, доктор політичних наук, професор
e-mail: sg_denisyyk@mail.ru

Дніпропетровське представництво
(Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара)
керівник **Вершина В. А.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: mailto:vivi.dp@mail.ru

Донецьке представництво
(Донецький національний університет,
керівник **Андрієнко О. В.**, доктор філософських наук, доцент
e-mail: elena_andrienko8@mail.ru

Запорізьке представництво
(Запорізький національний технічний університет)
керівник **Ємельяненко Є. О.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: gileya_zaporizhzhya@ukr.net

Івано–Франківське представництво
(Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, м. Івано–Франківськ)
керівник **Дичковська Г. О.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: go_osmomysl@ukr.net

Луганське представництво
(Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля, м. Старобільськ)
керівник **Михайлюк В. П.**, доктор історичних наук, професор
e-mail: vital_mih@ukr.net

Львівське представництво
(Національний університет «Львівська політехніка»)
керівник **Карівець І. В.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: sacre@ukr.net

Маріупольське представництво
(Маріупольський державний університет)
керівник **Булик М.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: vorlok@ukr.net

Миколаївське представництво
(Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського)
керівник **Макарчук С. С.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: rvgreabis@farlep.mk.ua
координатор **Шкуренко К. О.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: sh_kamila@mail.ru

Одеське представництво
(Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)
керівник **Барвінська П. І.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: barwinskaja@ua.fm

Подільське представництво
(Подільський державний аграрно–технічний університет,
м. Кам'янець–Подільський)
керівник **Колосюк І. А.**, кандидат філософських наук, доцент
e-mail: ikolosyuk@ukr.net

Полтавське представництво
(Полтавський факультет Національної юридичної академії
України ім. Ярослава Мудрого)
керівник **Кущепал С. В.**, доктор філософських наук, професор
e-mail: svkutsepai@rambler.ru

Сумське представництво
(Сумський державний університет)
керівник **Дегтярьов С. І.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: starsergo@bigmir.net

Тернопільське представництво
(Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка)
керівник **Кліш А. Б.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: Klish_Andriy@ukr.net

Ужгородське представництво
(Ужгородський національний університет)
керівник **Мелеганич Г. І.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: melgi@ukr.net

Уманське представництво
(Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини)
керівник **Кривошея І. І.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: igorkryvosheia@gmail.com

Харківське представництво
(Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»)
керівник **Владленова І. В.**, доктор філософських наук, професор
e-mail: vladlenova@email.ua

Хмельницьке представництво
(Хмельницький національний університет)
керівник **Гоцуляк В. М.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: gotsylak@ukr.net

Черкаське представництво
(Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького)
керівник **Васильчук Є. О.**, кандидат політичних наук, доцент
e-mail: vasilchuk84@bk.ru

Чернігівське представництво
(Чернігівський державний інститут економіки і управління)
керівник **Тополь О. В.**, доктор філософських наук, доцент
e-mail: topololga@ukr.net
координатор **Горобець С. М.**, молодший науковий співробітник
e-mail: olen-g@yandex.ru

ПРЕДСТАВНИЦТВО
збірника «Гілея: науковий вісник» в Азербайджані

(Національна Академія Наук Азербайджану, м. Баку)
керівник **Махмудов М. А.**, доктор філософії
e-mail: matlabm@yandex.com
координатор **Рагімлі Р.**, науковий співробітник
e-mail: rus_rahimli@yahoo.com

ПРЕДСТАВНИЦТВА
збірника «Гілея: науковий вісник» в Білорусі

(Академія управління
при Президентові Республіки Білорусь, м. Мінськ)
керівник **Алейнікова С. М.**, кандидат соціологічних наук, доцент
e-mail: alejnsvetlana@yandex.ru
(Брестський державний університет імені О. С. Пушкіна, м. Брест)
керівник **Шостак Г. В.**, кандидат педагогічних наук
e-mail: shostak1964@brest.by
(Гомельський державний університет
імені Франціська Скорини, м. Гомель)
керівник **Мезга М. М.**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: nmezga@gsu.by

ПРЕДСТАВНИЦТВА
збірника «Гілея: науковий вісник» в Польщі

(Університет імені Адама Міцкевича в Познані)
керівник **Димчик Р.**, доктор, викладач,
e-mail: dymczyk@wp.pl
(Інститут історії Академії імені Яна Длугоша в Ченстохові)
керівник **Моравец Н.**, доктор, викладач
e-mail: mornor@wp.pl

Запрошуємо Вас відвідати наш сайт: www.gileya.org

E-mail: gileya.org.ua@gmail.com

Див. також: Сайт Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua/portal

Розділ: Наукова періодика України: журнали та збірники наукових праць

PREDSTAVNYTSTVA
zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Ukraini

Vinnyts'ke predstavnytstvo
(Vinnyts'kyy natsional'nyy tekhnichnyy universytet)
kerivnyk **Denysyuk S. H.**, doktor politychnykh nauk, profesor
e-mail: sg_denisiyk@mail.ru

Dnipropetrovs'ke predstavnytstvo
(Dnipropetrovs'kyy natsional'nyy universytet imeni Olesya Honchara)
kerivnyk **Vershyna V. A.**, kandydat filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: mailto:vivi.dp@mail.ru

Donets'ke predstavnytstvo
(Donets'kyy natsional'nyy universytet)
kerivnyk **Andriyenko O. V.**, doktor filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: elena_andrienko8@mail.ru

Zaporiz'ke predstavnytstvo
(Zaporiz'kyy natsional'nyy tekhnichnyy universytet)
kerivnyk **Yemel'yanenko Ye. O.**, kandydat filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: gileya_zaporizhzhya@ukr.net

Ivano-Frankivs'ke predstavnytstvo
(Prykarpat-s'kyy natsional'nyy universytet imeni Vasyl'ya Stefanyka,
m. Ivano-Frankiv's'k)
kerivnyk **Dychkovs'ka H. O.**, kandydat filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: go_osmomysl@ukr.net

Luhans'ke predstavnytstvo
(Skhidnoukrayins'kyy natsional'nyy universytet
imeni Volodymyra Dalya, m. Starobil's'k)
kerivnyk **Mykhaylyuk V. P.**, doktor istorichnykh nauk, profesor
e-mail: vital_mih@ukr.net

L'vivs'ke predstavnytstvo
(Natsional'nyy universytet «L'viv's'ka politekhnika»)
kerivnyk **Karivets' I. V.**, kandydat filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: sacre@ukr.net

Mariupol's'ke predstavnytstvo
(Mariupol's'kyy derzhavnyy universytet)
kerivnyk **Bulyk M.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: vorlok@ukr.net

Mykolayivs'ke predstavnytstvo
(Mykolayivs'kyy natsional'nyy universytet
imeni V. O. Sukhomlyns'koho)
kerivnyk **Makarchuk S. S.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: rvgreabis@farlep.mk.ua
koordinatorka **Shkurenko K. O.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: sh_kamila@mail.ru

Odes'ke predstavnytstvo
(Odes'kyy natsional'nyy universytet imeni I. I. Mechnykova)
kerivnyk **Barvins'ka P. I.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: barvinskaja@ua.fm

Podil's'ke predstavnytstvo
(Podil's'kyy derzhavnyy ahrarno-tekhnichnyy universytet,
m. Kam'yanets'-Podil's'kyy)
kerivnyk **Kolosyuk I. A.**, kandydat filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: ikolosyuk@ukr.net

Poltavs'ke predstavnytstvo
(Poltavs'kyy fakul'tet Natsional'noyi yurydychnoyi akademiyi Ukrainy
imeni Yaroslava Mudroho)
kerivnyk **Kutsepal S. V.**, doktor filozofsk'kykh nauk, profesor
e-mail: svkutsepal@rambler.ru

Sums'ke predstavnytstvo
(Sums'kyy derzhavnyy universytet)
kerivnyk **Dehtyar'ov S. I.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: starsergo@bigmir.net

Ternopil's'ke predstavnytstvo
(Ternopil's'kyy natsional'nyy pedahohichnyy universytet
imeni Volodymyra Hnatyuka)
kerivnyk **Klish A. B.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: Klish_Andriy@ukr.net

Uzhhorods'ke predstavnytstvo
(Uzhhorods'kyy natsional'nyy universytet)
kerivnyk **Melehanych H. I.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: melgi@ukr.net

Umans'ke predstavnytstvo
(Umans'kyy derzhavnyy pedahohichnyy universytet
imeni Pavla Tychny)
kerivnyk **Kryvosheya I. I.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: igorkryvosheia@gmail.com

Kharkivs'ke predstavnytstvo
(Natsional'nyy tekhnichnyy universytet «Kharkivs'kyy
politekhnichnyy instytut»)
kerivnyk **Vladlenova I. V.**, doktor filozofsk'kykh nauk, profesor
e-mail: vladlenova@email.ua

Khmel'nyts'ke predstavnytstvo
(Khmel'nyts'kyy natsional'nyy universytet)
kerivnyk **Hotsulyak V. M.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: gotsylak@ukr.net

Cherkas'ke predstavnytstvo
(Cherkas'kyy natsional'nyy universytet
imeni Bohdana Khmel'nyts'koho)
kerivnyk **Vasyl'chuk Ye. O.**, kandydat politychnykh nauk, dotsent
e-mail: vasilchuk84@bk.ru

Chernihivs'ke predstavnytstvo
(Chernihivs'kyy derzhavnyy instytut ekonomiky i upravlinnya)
kerivnyk **Topol' O. V.**, doktor filozofsk'kykh nauk, dotsent
e-mail: topololga@ukr.net
koordinatorka **Horobets' S. M.**, molodshyy naukovyy spivrobitnyk
e-mail: olen-g@yandex.ru

PREDSTAVNYTSTVO
zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Azerbaydzhani

(Natsional'noyi Akademiyi Nauk Azerbaydzhanu, m. Baku)
kerivnyk **Makhmudov M. A.**, doktor filozofiyi
e-mail: matlabm@yandex.com
koordinatorka **Rahymly R.**, naukovyy spivrobitnyk
e-mail: rus_rahimli@yahoo.com

PREDSTAVNYTSTVA
zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Bilorusi

(Akademiya upravlinnya pry Prezydentovi Respubliky Bilorusi,
m. Mins'k)
kerivnyk **Aleynykova S. M.**, kandydat sotsiolohichnykh nauk, dotsent
e-mail: alejnsvetlana@yandex.ru
(Brest's'kyy derzhavnyy universytet imeni O. S. Pushkina, m. Brest)
kerivnyk **Shostak H. V.**, kandydat pedahohichnykh nauk
e-mail: shostak1964@brest.by
(Homel's'kyy derzhavnyy universytet imeni Frantsys'ka Skoryny, m. Homel')
kerivnyk **Mez'ha M. M.**, kandydat istorichnykh nauk, dotsent
e-mail: nmezga@gsu.by

PREDSTAVNYTSTVA
zbirnyka «Hileya: naukovyy visnyk» v Pol'shchi

(Universytet imeni Adama Mitskevycha v Poznani)
kerivnyk **Dymchuk R.**, doktor, vykladach,
e-mail: dymczyk@wp.pl
(Instytut istoriyi Akademiyi imeni Yana Dluhosha v Chenstokhovi)
kerivnyk **Moravets N.**, doktor, vykladach
e-mail: mornor@wp.pl

Zaproshuyemo Vas vidvidaty nash sayt: www.gileya.org

E-mail: gileya.org.ua@gmail.com

Dyv. takozh: Sayt Natsional'noyi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernads'koho:
www.nbuv.gov.ua/portal

Rozdil: Naukova periodyka Ukrainy: zhurnaly ta zbirnyky naukovykh prats'

2. Зуйковська А. А. Політичні цінності і практики сучасного українського суспільства / А. А. Зуйковська // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Питання політології. – 2012. – №1013, Вип.21. – С.118–123.

3. Кудряченко А. Зasadnychi demokratsychni tsinnosti ta ih vplyv na rozbudovu hromadianskoho suspilstva v kraïnah Svropy / А. Кудряченко // Віче. – 2015. – №2. – С.3–7.

4. Мадрига Т. Б. Європейські цінності та ціннісні орієнтації українського суспільства: проблеми співвідношення / Т. Б. Мадрига // Прикарпатський вісник НТШ. Думка. – 2015. – №3. – С.96–103.

5. Рижко О. М. Парадигма європейських цінностей у відзеркаленні українських ЗМІ / О. М. Рижко // Держава та регіони. Сер.: Сіціальні комунікації. – 2014. – №1–2. – С.36–40.

6. У Брюсселі обговорили виклики перед Україною у 2018 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dw.com/uk>

References

1. Bielska T. Politychna kultura yak tsinnisna skladova hromadianskoho suspilstva / Tetiana Bielska // Publichne upravlinnia: teoriia ta praktyka. – 2014. – Vyp.3. – С.66–72.

2. Zuikovska A. Politychni tsinnosti i praktyky suchasnoho ukrainskoho suspilstva / A. Zuikovska // Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Serii: Pytannia politolohii. – 2012. – №1013, Vyp.21. – С.118–123.

3. Kudriachenko A. Zasadnychi demokratsychni tsinnosti ta yikh vplyv na rozbudovu hromadianskoho suspilstva v kraïnah Yevropy / А. Kudriachenko // Viche. – 2015. – №2. – С.3–7.

4. Madryha T. B. Yevropeïski tsinnosti ta tsinnisni oriïentatsii ukrainskoho suspilstva: problemy spivvidnoshennia / T. B. Madryha // Prykarpatskyi visnyk NTSh. Dumka. – 2015. – №3. – С.96–103.

5. Ryzhko O. M. Paradyhma yevropeïskykh tsinnosteï u viddzerkalenni ukrainskykh ZMI / O. M. Ryzhko // Derzhava ta rehiony. Ser.: Sotsialni komunikatsii. – 2014. – №1–2. – С.36–40.

6. U Briusseli obhovoryly vyklyky pered Ukrainoiu u 2018 rotsi [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.dw.com/uk>

Korotkov D. S., candidate political science, associate professor, associate professor Department of International Business and Economic Analysis, S. Kuznets Kharkiv national university of economics (Ukraine, Kharkiv), Dmytro.Korotkov@m.hneu.edu.ua

Modern political space of Ukraine: socio-cultural challenges of democratic transformation

The purpose of the article is to analyze the main challenges of building modern Ukraine on the democratic foundations of European society. Significant influence and cultivation by the state of political European-wide democratic values in the absence of systematic analysis and the view on the formation of a new matrix of personal moral orientations of Ukrainian citizens and the modern genetic code of the Ukrainian nation.

Keywords: democratic political values, socio-cultural space, democratic transformation, genetic code.

* * *

УДК 329:323(477)

Морарь М. В.,
доктор політичних наук, професор кафедри
суспільно-гуманітарних наук, Таврійський
державний агротехнологічний університет
(Україна, Мелітополь), morar.nikolay@mail.ru

ПОЛІТИЧНА ОСВІТА ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Досліджується та визначається місце і роль політичної освіти у формуванні політичної культури українського суспільства. Підкреслюється, що сьогодні для українського суспільства є характерною криза ціннісно-світоглядних засад, яка проявляється у втраті моральних орієнтирів. Суспільство українців дегуманізоване, у ньому панують жорстокість, насильство, поняття гідності й життя знецінилося. Це викликає висування необхідності звернути увагу на теорію і практику виховання, а саме на

політичну освіту як основу ідейного виховання. Створення та забезпечення ефективного функціонування системи політичної освіти, яка включає великий виховний та культурологічний потенціал має вирішальне значення у формуванні політичної культури українського суспільства.

Актуалізується теза про те, що система освіти є одним з найвпливовіших серед внутрішніх та зовнішніх факторів формування політичної культури громадян. Навчальні заклади мають широке поле діяльності щодо формування загального рівня політичної культури суспільства. Основна роль у цьому належить гуманітарним дисциплінам. Саме гуманітарна складова вищої освіти забезпечує духовно-культурний розвиток кожної особистості. В цьому контексті робиться висновок, що в Україні діюча освітня система не в повній мірі задовольняє сучасні потреби суспільства і потребує поширення процесів гуманізації. Гуманістична освітня парадигма має стати основою для формування широко освіченої, патріотично налаштованої, креативно підготовленої особистості. Реальна ситуація свідчить, що значення гуманітарної освіти в Україні недооцінюється.

На наш погляд, на сучасному етапі розвитку суспільства, в умовах динамічних перетворень, що відбуваються останнім часом в Україні та у світі, нагріла необхідність переосмислення пріоритетів державної політики і сфери формування політичної культури суспільства в цілому і особистості зокрема.

Ключові слова: політична освіта, політична культура, політична свідомість, політичні цінності, гуманітарна політика.

Сучасні вимоги, які постають перед українським суспільством вимагають від кожної людини усвідомленого відношення до політичних подій, що відбуваються в країні, вміння дати правильну світоглядну оцінку, оволодіння практичними навичками участі у громадському житті. Крім того, процеси глобалізації, інформатизації та інтелектуалізації зумовлюють необхідність виконання освіченої, здатної адекватно сприймати ці процеси особистості. У цьому контексті політична освіта була і залишається життєво важливою складовою будь-якого суспільства. Політична освіта, як слушно відзначає М. Дмитренко, виступає джерелом формування політичної свідомості – політичних знань, переконань, поглядів, оцінок, установок та ідеалів [1, с. 145].

В Україні вже тривалий час відбуваються суперечливі та складні трансформаційні політичні процеси. Суспільні відносини, що складаються у державі за роки незалежності, вирізняються нестабільністю, невизначеністю суб'єктів, відсутністю чітких орієнтирів суспільного розвитку. Українське суспільство постійно перебуває в стані перманентних політичних криз. У свідомості людей відбувається фактично перегляд і переоцінка не лише історичного минулого, а й категорій духовного буття.

Сьогодні для українського суспільства є характерною криза ціннісно-світоглядних засад, яка проявляється у втраті моральних орієнтирів. Суспільство українців дегуманізоване, у ньому панують жорстокість, насильство, поняття гідності й життя знецінилося. Низький рівень політичної культури, як справедливо відзначає Н. Бойко, не сприяє виробленню інструментів узгодження інтересів і запитів соціуму, пошуку способів цивілізовано відповідати на виклики часу, а ще більше поглиблює кризу національної самоідентичності [2, с. 361]. Виклики, які постали перед державою, висувають необхідність звернути увагу на теорію і практику виховання, а саме на політичну освіту як основу ідейного виховання. Створення та забезпечення ефективного функціонування системи політичної освіти, яка включає великий виховний та культурологічний потенціал має вирішення значення у формуванні політичної культури українського суспільства.

Історіографія теми дослідження достатньо різноманітна. Політична освіта як фактор формування політичної культури українського суспільства є об'єктом

дослідження багатьох вчених сучасності. Проблема має міждисциплінарний характер – наукові розвідки здійснюють як представники політичної науки, так і суміжних із нею дисциплін – історії, філософії, психології, права тощо. Серед сучасних дослідників можна виділити В. Бебика, М. Дмитренка, В. Кременя, І. Кресіну, В. Цвиха, Ф. Рудича, С. Рябова та інші.

Аналіз досліджень і публікацій свідчить про те, що окремі аспекти даної проблеми достатньо активно вивчаються науковцями, але вона досі не вирішена і потребує подальшого вивчення. Метою статті є визначення місця і роль політичної освіти як фактор формування політичної культури українського суспільства.

Політична наука посідає одне з провідних місць в системі суспільних наук. Як наука про політику, про закономірність діяльності з керівництва та управління суспільством на основі публічної влади покликана не лише надавати політичні знання, на основі яких формуються уявлення щодо форм і способів функціонування громадянина у політичному, правовому, економічному та культурному полі демократичної держави, але й утверджувати її свідому громадянську позицію. Політичні знання потрібні сьогодні будь-якій людині, незалежно від її професійної приналежності, оскільки, живучи в суспільстві і бути вільним від політики неможливо. Для того, щоб не бути пасивним об'єктом впливу з боку охочих до влади людей, потрібно не тільки брати участь у політиці, а й мати наукові знання про неї та керуватись ними на практиці. Джерелом таких знань є окрема наука – політологія.

Політологія, як одна з впливових гуманітарних дисциплін, слугує одним з елементів формування, збереження і вдосконалення концентрованого досвіду освоєння людиною природного і соціального світу. Політична освіта зближується з національною культурою в тому разі, якщо вона синтезує в собі цінності, норми, досвід духовної діяльності власного суспільства. Політична самосвідомість, як культурна, завжди визначається конкретною національною формою. Політична наука й освіта формують гуманітарне знання, яке є мінливим полем пошуку людиною ідеалу, власного шляху у своєму житті. В цьому розумінні, на думку науковців, індивід виступає суб'єктом культуротворчості, оскільки він своїм пошуком утверджує культуру вибору, толерантність, згоди. Політична освіта як раціональний компонент політичного виховання є в свою чергу складовою політичної соціалізації. В загальній практиці застосування цього поняття вузько визначають як процес отримання систематизованих знань про політичне життя суспільства [3, с. 51].

Політична освіта здатна виступити своєрідним та ефективним механізмом формування сучасного громадянського суспільства та його включення, поруч з державою, у вирішення проблем, породжених переходом суспільства до демократичних засад розвитку. Така посередницька роль політичної освіти між процесом пізнання політичного світу та його перетворення ґрунтується на об'єктивних законах цього світу. Адже свідомо змінювати щось у політичному житті можна лише розуміючи об'єктивний зміст політичного процесу та можливі шляхи і засоби бажаних змін. Але, як справедливо вважає С. Бесклетний, недостатнім є

усвідомлення цих аспектів лише частиною суспільства. Для забезпечення реформування політичних відносин громадян, як здатні виступити активними та свідомими учасниками перебудовчих заходів з метою подолання перешкод на шляху удосконалення взаємовідносин у суспільстві. Адже, мова йде про певний комплекс цінностей, вмінь та знань громадян, сформованих системою політичної освіти, які забезпечують їм свідому участь і позицію в політичному житті, можливість відокремити власні політичні інтереси та зіставити їх з інтересами інших та всього суспільства [4, с. 510]. Відомо, що цей комплекс політична наука кваліфікує як політичну культуру громадян.

Нагадаємо, першим, хто застосував поняття «політична культура», був німецький історик XVIII сторіччя І. Гердер. У політичному лексиконі XX століття закріпилося лише у другій половині століття зусиллями багатьох дослідників, зокрема Г. Алмонда, С. Верби, Л. Пая, Д. Елазара, К. фон Бойме та інших. На сьогоднішній день це поняття стійко увійшло в склад ключових категорій політичної науки.

Аналіз історіографії проблеми свідчить про те, що сучасні політологічні конференції не мають однастайності щодо визначення та змісту самого поняття «політична культура». Одні дослідники визначають політичну культуру як особливий різновид культури, спосіб духовно-практичної діяльності й відносин, що відображають, закріплюють і реалізують головні національні цінності та інтереси, формують політичні погляди й навички участі громадян у суспільно-політичному житті (В. Бебика, М. Головатий, В. Ребало). Певна частина вчених вважає, що політична культура – це сукупність поглядів, переконань, орієнтацій і зразків поведінки, що визначають відношення людей до політичної сфери життя суспільства, рівень та сформованість їхньої політичної активності (Н. Паніна, Ю. Пахомов, Н. Чурилов).

Політична культура – це частина загальної культури суспільства, яка формується в політичному житті народу протягом всієї історії. Вона виступає як продукт історичного досвіду суспільства, індикатор його цивілізованості, інструмент узгодження інтересів влади і суспільства. У широкому розумінні політична культура, на думку науковців, це базисні знання про суспільство, які визначають ціннісні орієнтації, політичну поведінку на рівні суспільства, групи, особи. У вузькому розумінні – це культура політичного мислення і політичного спілкування, культура поведінки політиків і населення як суб'єктів політичного процесу. Тобто, політичну культуру, як справедливо відзначає С. Гелей, можна розглядати як ментально-поведінковий рівень суб'єктів політичного процесу, духовно-ментальну основу політичної системи, якісний стан функціонування інститутів політичної системи і форм політичної взаємодії [5, с. 205].

Таким чином, політична культура характеризується як явище, що має подвійну сутність, адже вона являє собою, з одного боку, підсистему політичної системи суспільства, а з іншого боку, підсистему його загальної культурної системи. Вона характеризує не лише політичну свідомість, але й політичну поведінку. На відміну від політичної свідомості, яка є психічним

відображенням політичної реальності й виконує функцію орієнтації людини у сфері політики, політична поведінка являє собою взаємодію індивіда з політичним середовищем і має на меті адаптацію до цього середовища або його зміну.

Формування і розвиток політичної культури відбувається через наповнення конкретним змістом її структурних компонентів, а саме політичних знань, політичної ідеології та психології, політичного досвіду та традицій, норма політичної діяльності. Одним із базових компонентів політичної культури є політичні знання. На основі накопиченої суми знань про політичну сферу людина і суспільство виробляють відповідну політичну поведінку, яка відображає уявлення суб'єктів суспільного процесу про ідеальне і належне, а також про необхідне і дійсне. Головним у змісті політичної культури є знання про устрій і функціонування політики, влада управління. Важливою ознакою політичної культури є єдність політичних знань, переконань і практичної дії. Громадянин повинен засвоїти їх на практиці – у політичній поведінці.

Система освіти є одним з найвпливовіших серед внутрішніх та зовнішніх факторів формування політичної культури громадян України. Навчальні заклади мають широке поле діяльності щодо формування загального рівня політичної культури суспільства. Основна роль у цьому належить гуманітарним дисциплінам. Саме гуманітарна складова вищої освіти забезпечує духовно-культурний розвиток кожної особистості.

Гуманітарна політика є важливим чинником суспільного життя. Її сутність, зміст, принципи і практична діяльність її інституцій потребують сьогодні підвищеної уваги. В цьому контексті декілька слів щодо сутності гуманітарної політики. Кажуть, О. Македонський так висловлювався щодо свого духовного наставника Аристотеля: «Я вклоняюсь перед ним нарівні зі своїм батьком, бо якщо батько дав мені життя, то Аристотель – це те, що надає йому ціну». Переносячи ці слова на всю гуманітарну політику, як відзначає В. Андрущенко, можна сказати, що її сутність полягає у визначенні сенсу суспільного життя, того, що надає цілеспрямованості і виправдання всій нашій життєдіяльності. Коли такого сенсу не має, зникає почуття визначеності, впевненості, надії, безвідповідальності і, в кінцевому підсумку, розпад суспільства як цілісності [6, с. 327]. Сьогодні у нас, на жаль, не визначені задовільним чином загальнозначущі цінності, які б поєднувало суспільство.

Історія суспільного розвитку свідчить, що проблема цінностей стає ключовою в будь-яку епоху кардинальних змін. М. Вебер наголошував, що цінності є фундаментом мотивації поведінки людей, основою цілісності соціальної системи. Лише суспільство, у якому досягнуто консенсусу, щодо того, що є цінність, може розглядатися як стабільна система, оскільки у ній зникає головне джерело суперечностей між окремою особою і суспільством в цілому. І навпаки – ціннісні розколи дестабілізують систему, породжують катаклізми, потрясіння, руйнують її.

Необхідно враховувати, що на політичну свідомість значний вплив здійснюють цінності, які виступають інтегративною основою для малої і великої соціальної групи, нації в цілому. Політичні цінності це «об'єкти, явища, ідеї, процеси політичного життя та їх властивості,

до яких людина ставить як до таких, що задовольняють її соціальні потреби інтереси і які вона залучає у сферу своєї життєдіяльності. У системі політичних цінностей наявні соціально-політичні ідеали й цілі, принципи й норми політичного життя, політичної традиції й символи, зразки політичної поведінки тощо» [7, с. 719]. Тобто, вони представляють внутрішній світ людини, впливати на який можна шляхом зміни або підміни цінностей. Політичні цінності – це переконання щодо цілей, які суб'єкти політичного процесу повинні реалізувати та охоплюють ті явища, що є предметом певних політичних інтересів, бажань, домагань, потреб.

Політичні цінності знаходять своє втілення в ідеалах, які формують орієнтири політичної діяльності. Цінності, такі, наприклад, як свобода, рівність, справедливість, демократія тощо, є елементами загальнонародської політичної культури. Цінності є мотиваційним базисом політичної культури, вони зумовлюють відповідні політичні орієнтації і поведінку, а їх втрати означає руйнування самої політичної культури. Якщо нація має обмежений політичний досвід, то незважаючи на її високі політичні досягнення в інших сферах, вона відстає від політичного життя.

Нині гуманітарні знання, рівень освіти, її практична орієнтація розглядаються науковцями як необхідне джерело розвитку політичної системи суспільства, в якому не тільки зростає значення гуманітарної освіти, а й змінюється її зміст, форми та методи. Сьогодні освіта повинна прилаштуватися до таких ключових чинників, як глобалізація, постійно змінна технологічна ситуація, революція в інформації і комунікації і, як наслідок, прискорення темпу соціальних змін. В Україні діюча освітня система не в певній мірі задовольняє сучасні потреби суспільства і потребує поширення процесів гуманізації. Результатом цього процесу повинна стати гуманістична система освіти, яка створює умови для розвитку вільної творчої особистості з високим рівнем знань та духовності [8, с. 194]. Гуманістична освітня парадигма має стати основою для формування широко освіченої, патріотично налаштованої, креативно підготовленої особистості. У сучасному суспільстві система освіти як соціальний інститут забезпечує систематичну багатоаспектну взаємодію індивіда та суспільства, сприяє успішній соціалізації, формуванню гуманістичної спрямованості соціальних процесів. Водночас, реальна ситуація свідчить, що значення гуманітарної освіти недооцінюється, а її якість не завжди відповідає характеру тих труднощів що стоять перед сучасним світом.

Наприклад, з введенням у навчальний процес поділу дисциплін на «нормативні» та «вибіркові», студент отримав можливість відмовлятися від тих предметів, які, на його думку, не є необхідними в оволодінні майбутньою професією. Для більшості студентів технічних вузів такими є гуманітарні дисципліни, які в основній своїй більшості опинилися в переліку дисциплін «по вибору». Як наслідок, справедливо відзначає С. Швець, це може негативно позначитися не лише на загальному рівні освіченості майбутніх спеціалістів, але й на збереженні їх національної самосвідомості та ідентичності [9, с. 35].

Політична освіта як фактор формування політичної культури покликана не лише формувати знання людини про світ, але й утверджувати її свідому громадську

позицію, забезпечувати потребу індивіда бути почутим і потрібним суспільству. Владним структурам час зрозуміти, що тільки освіта може сформувати націю, що тільки вона належно може поширити українську національну ідею. Освіта повинна рости націю. На сучасному етапі розвитку суспільства, в умовах динамічних перетворень, що відбуваються останнім часом в Україні та у світі, назріла необхідність переосмислення пріоритетів державної політики у сфері формування політичної культури суспільства в цілому і особистості зокрема. Сучасний стан політичної культури в Україні можна кваліфікувати як шанс її набуття – набуття політичної культури на шляху побудови демократичної правової держави. Відновлення довіри громадян до органів влади – невідмінна передумова розвитку ціннісних орієнтацій, на підставі яких формується політична культура суспільства.

Список використаних джерел

1. Дмитренко Микола. Політична система України: розвиток в умовах глобалізації та інформаційної революції [Текст] / М. А. Дмитренко: Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, ін-т оператив. діяльн. та держ. безпеки. – К.: Знання України, 2008. – 544 с.
2. Бойко Н. Р. Громадянське суспільство і політична культура українців: взаємозв'язок та взаємообумовленість / Н. Р. Бойко // Дні науки філософського факультету, 18–19 квітня 2012 р.: [матеріали доповідей та виступів] – К.: «Київський університет», 2012. – С.408–415.
3. Іванов М. С. Політична освіта в контексті політичних трансформацій суспільства: Монографія. – Миколаїв: Видавництво МДГУ ім. П. Могили, 2004. – 280 с.
4. Бесклетний С. Е. Політичні науки як чинник формування політичної культури особистості / С. Е. Бесклетний // Гілея: науковий вісник. – Київ, 2012. – Вип.65 (10). – С.505–514.
5. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія: Навч. посіб. – 7-ме вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 415 с.
6. Андрущенко В. П. Гуманітарна політика України в період утвердження незалежності / В. П. Андрущенко // Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. / Авт. – упоряд. В. П. Андрущенко (кер.) та ін. – К.: Знання України, 2010. – Т.IV. – С.317–336.
7. Політичний енциклопедичний словник / Упорядник В. П. Горбатенко; За ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенко. – 2-е вид., доп. і перероб. – К., 2004. – 704 с.
8. Часова К. С. Гуманізація освіти / К. С. Часова // Педагогічний процес: теорія і практика. Збірник наукових праць. – К., 2013. – Вип.4. – С.194–201.
9. Напрями удосконалення гуманітарного розвитку України: соціоантропологічні, соціокультурні та соціоосвітлідові виміри. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 22–23 листопада 2013 р. – Запоріжжя: ЗДІА, 2014. – 284 с.

References

1. Dmitrenko M. Politichna sistema Ukrayini: rozvitok v umovah globalizaciyi ta informacijnoyi revolyuciyi [Teksti] / M. A. Dmitrenko: Nac. ped. un-t im. M. P. Dragomanova, in-t operativ. diyal'n. ta derzh. bezpeki. – K.: Znannya Ukrayini, 2008. – 544 s.
2. Boiko N. R. Hromadianske suspilstvo i politychna kultura ukraintsviv: vzaiemozv'язok ta vzaiemoobumovenist' / N. R. Boiko // Dni nauky filosofskoho fakultetu, 18–19 kvitnia 2012 r.: [materialy dopovidei ta vystupiv]. – K.: «Kyivskiy universytet», 2012. – S.408–415.
3. Ivanov M. S. Politychna osvita v konteksti politychnykh transformatsii suspilstva: Monografija. – Mykolaiv: Vydavnytstvo MDHU im. P. Mohyly, 2004. – 280 s.
4. Beskletnyi S. E. Politychni nauky yak chynnyk formuvannya politychnoi kultury osobystosti. / S. E. Beskletnyi // Hileia: naukovyi visnyk. – Kyiv, 2012. – Vyp.65 (10). – S.505–514.
5. Helei S. D., Rutar S. M. Politolohiia.: Navch. posib. – 7-me vid., pererob. i dop. – K.: Znannia, 2008. – 415 s.
6. Andrushchenko V. P. Humanitarna polityka Ukrainy v period utverdzhennia nezalezhnosti / V. P. Andrushchenko // Filosoffia polityky:

Khrestomatii: U 4 t. / Avt. – uporiad: V. P. Andrushchenko (ker.) ta in. – K.: Znannia Ukrainy, 2010. – T.IV. – S.317–336.

7. Politychnyi entsyklopedychnyi slovnyk / Uporiadnyk V. P. Horbatenko; Za red. Yu. S. Shemshuchenka, V. D. Babkina, V. P. Horbatenko. – 2-e vid., dop. i pererob. – K., 2004. – 704 s.

8. Chasova K. S. Humanizatsiia osvity / K. S. Chasova // Pedagogichnyi protses: teoriia i praktyka. Zbirnyk naukovykh prats. – K., 2013. – Vyp.4. – S.194–201.

9. Napriamy udoskonalennia humanitarnoho rozvytku Ukrainy: sotsioantropologichni, sotsiokulturni ta sotsioosvitlihodovi vymiry. Materialy Vseukrainskoi naukovy-praktychnoi konferentsii 22–23 lystopada 2013 r. – Zaporizhzhia: ZDIA, 2014. – 284 s.

Morari N. V., doctor of political Sciences, Professor of chair of social-humanitarian Sciences, Taurian state agrotechnological university (Ukraine, Melitopol), morar.nikolay@mail.ru

Political education as a factor in the formation of the political culture of Ukrainian society

The place and role of political education in shaping the political culture of Ukrainian society is explored and determined. It is emphasized that for today's Ukrainian society there is a characteristic crisis of values-ideological principles, as it manifests itself in the loss of moral standards. The society is extremely dehumanized, it is dominated by cruelty, violence, the concept of dignity and life depreciated. These challenges call for attention to the theory and practice of education, namely, political education as a basis for ideological education. Creating and ensuring the effective functioning of the political education system, which includes a great educational and cultural potential, is crucial for shaping the political culture of Ukrainian society.

The thesis that the system of education is one of the most influential factors among the internal and external factors of forming the political culture of citizens is underway. Educational institutions have a wide field of activity in relation to the formation of the overall level of the political culture of society. The main role in this belongs to humanitarian disciplines. It is the humanitarian component of higher education that provides the spiritual and cultural development of each individual. In this context, it is concluded that in Ukraine, the current educational system does not fully meet the modern needs of society and requires the expansion of humanization processes. The humanistic educational paradigm should become the basis for the formation of a well-educated, patriotically minded, personally trained person. The real situation shows that the importance of humanitarian education in Ukraine is underestimated.

In our opinion, at the present stage of development of society, in the context of the dynamic transformations that have taken place in Ukraine and in the world, the need to rethink the priorities of state policy in the sphere of forming the political culture of society as a whole and personality in particular has risen.

Keywords: political education, political culture, political consciousness, political values, humanitarian policy.

* * *

УДК 323

Кулик В. Г.,

викладач кафедри філософії та політології,
Центральноукраїнський державний
педагогічний університет ім. В. Винниченка
(Україна, Кропивницький), kulykv@gmail.com

ПИТАННЯ ОСВІТИ НА МЕДІЙНОМУ ПОРЯДКУ ДЕННОМУ: ПРІОРИТЕТИ І ТRENДИ В УВАЗІ МАС-МЕДІА

У сучасній політичній науці спеціалізований медійний порядок денний у сфері державної політики отримав меншу увагу з боку дослідників ніж інші різновиди порядку денного. Відповідно, дослідження медійного порядку денного у сфері освітньої політики України має як емпіричну, так і теоретичну значимість. У рамках даної роботи названа проблема вивчається шляхом аналізу уваги цитируєвника «Дзеркало тижня» до проблем освіти в Україні в період з 1995 по 2014 р.

У статті з'ясовуються емпіричні характеристики медійного порядку денного у сфері освітньої державної політики України. Для збору та аналізу даних було використано контент-аналіз і лонгitudний метод. У результаті аналізу виявлено склад, пріоритети та тренди в змінах медійного порядку денного освітньої державної політики. Увага мас-медіа до проблем освіти характеризується широтою, симетричністю та інкрементальністю.

Ключові слова: медійний порядок денний, освітня державна політика, проблеми сфери освіти.

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Трегубенко Т. М. Почаївський монастир як осередок церковної музичної культури (на матеріалах богослужбових видань XVIII ст.)	7
Мисак Н. Ф. Соціально–професійний портрет українського народного учителя у Галичині наприкінці XIX – на початку XX ст.	10
Нікічук В. С. Історична географія та картографія України в дослідженнях одеських вчених XIX – початку XX ст.	15
Орехівський В. Д. Еволюція науково–організаційних основ органічного землеробства у Південному Степу України наприкінці XIX – на початку XXI століть	18
Козак О. Внесок родини Богдана і Варвари Ханенків у розвиток матеріальної і духовної культури українського народу	22
Коляда І. А. Реакція міського населення Правобережної України на початок Першої світової війни: спроба ретроспективи	27
Книгиницька О. В. Олена Степанів у російському полоні (1915–1917 рр.)	30
Алтухов О. А. «Банкова енциклопедія» 1917 р., як джерело з історії розвитку біржової справи України наприкінці XIX – на початку XX ст.	34
Телегуз І. О., Мегей А. В. Українці в роки Першої світової війни та Української революції на сторінках діаспорної періодичної преси Канади та США	37
Варгатюк С. В. Демблінські переговори української дипломатичної місії з урядовцями Речі посполитої Ю. Пілсудського	41
Зозуля Н. М. Повстанські отамани та квазідержавні утворення Середнього Подніпров'я у світлі мемуарної та епістолярної спадщини старшин армії УНР	44
Островський В. В. Об'єднана партія визволення України: епізоди історії	47
Харламов М. І., Гонтаренко Л. О. Взаємовідносини НКВС УСРР та Українського Військового Округу (УВО) з питань пожежної безпеки у другій половині 1920–х років	54
Дмитрук Я. В. Призов національних меншин до Війська Польського в міжвоєнний період: правовий аспект	57
Чуйко Р. В. Відбудова мережі регіональних архівних установ України в післявоєнний період (1943–1950 рр.)	60
Теліуз Г. С. Діяльність українських студентських організацій в Австрії у 1945–1955 рр. за архівними джерелами	63
Лук'яненко О. В. «Цех здоров'я»: фізкультура та спорт у педагогічних вишах України першої половини XX століття	64
Петрик Н. Р. Музей однієї картини – «Рацлавицька панорама»: історія створення, військово–історичне та культурне значення, історична доля полотна	66
Подобєд О. А. Українське образотворче мистецтво у повоєнній Західній Німеччині	70
Братусь І. В., Гунька А. М. Історичний ракурс використання Інтернету в освіті: культурні норми та аномалії	76
Сошинська В. Є. Професійна періодика як джерело бібліотечно–інформаційних інновацій	77
Юрченко Е. І. Розроблення наукових основ штучного осіменіння в УРСР (1930–1970–ті рр.) як зоотехнічного методу	83
Тверитникова О. Є. Теоретико–методологічні засади розвитку електротехнічної галузі України	85
Чернищук Н. В. Історія виникнення та розвитку права	89
Універсал С. О. До історії єврейської громади Волині	91
Файда О. В. Святкування 900–ліття хрещення Русі та Київська духовна академія	96
Гай–Нижник П. П. Революційні події в Україні: боротьба за право вибору і національну гідність (листопад 2013 р. – лютий 2014 р.)	100
Krylova A. M., Polyakova L. I., Butskiy P. E. Development of executive power branches in independent Ukraine (Розвиток виконавчих потоків в незалежній Україні)	112
Heydarli G. The ambassadors of Shah I Abbas at the courts of Christian Europe (Посли Шаха Аббас I при дворах християнської Європи)	116
Mammadova V. M. Library information services provided to external users at the ADA University Library (Бібліотечно–інформаційні послуги, що надаються зовнішнім користувачам в Бібліотеці Азербайджанської Дипломатичної Академії)	120
Гусейнов И. Современный этап и перспективы азербайджано–американских отношений (Сучасний етап і перспективи азербайджано–американських відносин)	123
Гюльалиев Э. Г. Редкие и ценные издания, хранящиеся в фонде Научной библиотеки Бакинского государственного университета (Рідкісні і цінні видання, що зберігаються у фондах Наукової бібліотеки Бакинського державного університету)	126
Джалилова З. Н. Межнациональные столкновения в 1905–1906 гг. в городе Иреван (Міжнаціональні зіткнення у 1905–1906 гг. у місті Іреван)	128
Руда О. В. Освітнє питання в діяльності Законодавчого сейму Другої Речі посполитої (1919–1922)	131
Черкасов С. С. Польська реформація XVI–XVII ст. у відображенні історичних документів та матеріалів: джерелознавчий аспект	135
Садовнік О. В. Причины та сприяючі фактори виникнення Придністровського конфлікту кінця 1980–х – початку 1990–х рр.	138
Ханмамедова Н. А. О деятельности Комитета Татьяны в Северном Азербайджане (1914, сентябрь – 1917, февраль) (Про діяльність Комітету Тетяни в Північному Азербайджані (1914, вересень – 1917, лютий))	141
Слюсаренко А. В. Реформуння сил спеціальних операцій Бундесверу	145

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Дойчик М. В. Ідея гідності у філософії Томаса Гоббса	150
Головко А. А. Патафізика влади Жана Бодрийяра: трансполітика, код, тавтологія (Патафізика влади Жана Бодрийяра: трансполітика, код, тавтологія)	156
Станкевич В. А. Пошук ідеї «ταβεία» в учнівському світогляді апостола Павла	162
Шохов А. Два підходи к представленням о сетях: «революционный» Латур и «традиционный» Кастельс	166
Тарасова Н. Ю. Культурні суперечності постіндустріального суспільства як чинник ускладнення національної ідентифікації. Теоретичні ідеї Деніела Белла в українському екзистенційному контексті	170
Туренко В. Е. Особливості диференціації дружби і закоханості у Платона: постановка питання	174
Гончаренко О. А. Ідея університету у Львівсько–Варшавській школі. Стаття 3. автономія університету	177
Багирли Л. Б. Человеческий капитал: происхождение теории (Людський капітал: походження теорії)	181
Борисова–Железнова К. О. Психологічна антропологія в контексті сучасних гуманітарних досліджень	184
Гіоане І. М. Світогляд як основна духовна детермінант здійсненні політичного вибору	187
Петік Я. О. Психологістична та алгоритмічна складність	190
Степанов А. О. Криза як полісмиловий феномен	196
Фарзалиев З. И. Философия культуры войны и мира (Філософія культури війни і миру)	200
Гавеля О. Р. Сенс і цінності життя сучасної молоді України (релігієзнавче дослідження)	205
Добродум О. В. Виртуальная религиозность современного мира (Віртуальна релігійність сучасного світу)	210
Калач Д. М. Теологія діалогу в українському контексті	212
Тзубалуик О. М. Restoring the ancient church hermeneutic of Jacob's character (Відновлення стародавньої церкви герменевтикою характеру Якова)	215
Чернобай В. А. Духовная практика девственности и безбрачия в истории христианской церкви (Духовна практика цнотливості і безшлюбності в історії християнської церкви)	220
Колотило М. О. Філософія сучасної соціальної роботи у контексті громадянського суспільства	224
Гарбар Г. А. Сучасна державна політика України у сфері гостинності й туризму	227
Голик М. М., Лівінська Ю. Г. Методичні основи культурологічної роботи в Збройних силах України	231
Бондарчук–Чугіна І. Ю., Чахалідзе С. Ж. Перспективи розвитку «культурного туризму» України: аксіологічний аспект	235
Брильов Д. В. Халяль–індустрія в Україні часів незалежності	238
Дев'ятко Н. В. Вплив глобальних цивілізаційних процесів на систему моральних цінностей та естетичні категорії сучасної людини	241
Джура Р. О. Поняття суб'єкта та об'єкта державної економічної політики	245
Дмитренко М. Й. Мімесис родинності та досвід відчуження	248
Захаренко К. Засоби масової інформації як необхідний елемент розвитку інформаційного суспільства	250
Зінсу О. І. Філософсько–правові аспекти феномену правова держава	254
Максюта М. Є., Коломієць А. І. Національно згуртовуючий потенціал морально етичного синтезу історичної самосвідомості	258
Одербінський Ю. В. Метамодернізм і скульптура: світовий і український контекст	261
Осадча І. А., Ангелов Г. В. Управління суспільством та влада у працях постмодерністів	265
Пастушенко О. В. Філософські аспекти понять інституціоналізації влади та права: постановка проблеми	268
Мелентьева Т. Н. Корпоративная культура в рамках управленческой деятельности (Корпоративна культура в рамках управлінської діяльності)	272
Михайличенко М. В. Децентралізація управління університетською освітою як соціальна проблема	276
Гальченко М. С. Соціальний конструктивізм в стратегіях діяльності мислення і освіти	280
Лисенко О. О., Гашенко К. І. Актуальні питання розвитку сучасного танцю в освітньому просторі України	283
Лукашук М. А. Особистість як суб'єкт освітніх інновацій	286
Шмиголь М. Ф. Онтологічний статус освіти як світоглядна проблема	291
Юрчишин І. Я. Концепції національної спільноти західноукраїнської соціологічної школи права	294
Роговенко М. М. Формування культури спілкування майбутніх правоохоронців у процесі навчання філософських дисциплін	298
Слівінська А. Ф. Динаміка британських клубів в «довгому» ХІХ столітті: соціально–політичний аспект	300
Соболевський Я. А. Філософські засновки американського трансценденталізму	305
Шолдубанов Х. Ю. Исследование функциональных показателей борцов после различных нагрузок (Дослідження функціональних показників борців після різних навантажень)	308

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Агафонова Г. С., Карчевська О. В. Новітні можливості масової комунікації як чинник трансформації світового політичного процесу	312
Вонсович О. С. Прийняття Закону про деокупацію та реінтеграцію: крок до миру чи продовження війни?	316
Худик Г. О. Співвідношення понять «імідж» і «бренд» у політичному контексті	319

Чупрін Р. В. Концепт Південного Хартленду у глобальній геополітичній моделі Г. Маккіндера	323
Заруба В. Ю. Социальное иждивенчество: дестимулирующий эффект социальной политики (Соціальне утриманство: дестимулюючий ефект соціальної політики)	325
Щедрова Г. П. Україна у сучасних течіях геополітичних концепцій	331
Гоцуляк В. М. Исторична свідомість у вимірах українського національного буття XVII–XVIII ст.	337
Артішевський А. Е. Институалізація політичної опозиції як базова основа демократизації політичної системи України	339
Войтенко Ю. М. Особливості антикорупційної політики в Україні: інституційний та функціональний вимір (2014–2017 рр.)	343
Осадча І. А. Парламентські вибори в Україні: труднощі реалізації політичної участі громадян	347
Petraszczuk A. O. Analiza eurointegracyjnego wyboru Ukrainy (Аналіз українського євроінтеграційного вибору)	351
Коротков Д. С. Сучасний політичний простір України: соціокультурні виклики демократичної трансформації	353
Морарь М. В. Політична освіта як фактор формування політичної культури українського суспільства	356
Кулик В. Г. Питання освіти на медійному порядку денному: пріоритети і тренди в увазі мас–медіа	359
Лук'янова І. В. Вихід Великобританії з ЄС: вплив на Гібралтар	363
Мамедлі Х. Политико–философские аспекты традиционности и современности в политике модернизации Азербайджанской Республики (Політико–філософські аспекти традиційності та сучасності в політиці модернізації Азербайджанської Республіки)	366
Билалова С. Я. Перспективы урегулирования конфликтов на Южном Кавказе (Перспективи врегулювання конфліктів на Південному Кавказі)	369
Гурбанлы О. Стратегическое партнерство Азербайджанской Республики с ведущими акторами мировой политики (Стратегічне партнерство Азербайджанської Республіки з провідними акторами світової політики)	372
Зейналабдинов А. А. Позиция США по Нагорно–Карабахскому конфликту (1992–2000) (Позиція США щодо Нагірно–Карабахського конфлікту (1992–2000))	377
Корчинський М. В. Відносини Російської Федерації з Курдистанським регіоном Іраку в 2007–2017 рр. енергетичний вимір	380

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Кирієнко О. Ю. Рецензія на монографію: Герасимов Т. Ю. Міста Правобережної України і Перша світова війна: повсякденна історія: монографія. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі–Поділля», 2017. – 436 с.	386
--	-----

CONTENT

HISTORICAL SCIENCES

Tregubenko T. M. Pochaiv monastery as the center of church musical culture (on the materials of liturgical editions of the XVIII century)	7
Mysak N. F. Socio-professional portrait of Ukrainian elementary school teacher in Galicia in the late XIX – early XX century	10
Nikichuk V. S. Historical geography and cartography of Ukraine in studies of Odessa scientists of the nineteenth and early twentieth centuries	15
Orehivskiyi V. D. Evolution of scientifically-organizational bases of organic agriculture in South Steppe of Ukraine in the end XIX – at the beginning XXI of centuries	18
Kozak O. Contribution of the family of Bogdan and Varvara Khanenko to the development of material and spiritual culture of the Ukrainian people	22
Kolyada I. A. The reaction of the urban population of the Right-bank Ukraine at the beginning of the First World War: an attempt of retrospective	27
Knyhynitska O. V. Olena Stepaniv is in Russian-speaking thrall (1915–1917)	30
Altukhov O. A. Banking Encyclopedia of 1917 as a source of the history of the development of Ukrainian stock exchange in the late nineteenth and early twentieth century	34
Teleguz I. O., Mehei A. V. Ukrainians during the First World War and the Ukrainian Revolution on the pages of the diaspora periodicals of Canada and the United States	37
Vargatyuk S. V. Demblins of the Ukrainian diplomatic mission with the governments of the population of Y. Pilsudsky	41
Zozulya N. M. Insurgent atamans and quasigovernmental formations of the Middle Dnieper in the light of the memorial and epistolary legacy of the army senior artists of the UNR	44
Ostrovskiyi V. V. United Party of Liberation of Ukraine: history episodes	47
Kharlamov M. I., Gontarenko L. O. Relations between the NKVD of the Ukrainian SSR and the Ukrainian Military District (UBO) on fire safety in the second half of the 1920s	54
Dmitruk Ya. V. Conscription of national minorities to the Polish Army in the interwar period: the legal aspect	57
Chuiko R. V. Rebuilding a network of regional archival institutions of Ukraine in the postwar period (1943–1950)	60
Teliuz G. S. Research on the activities of Ukrainian student organizations in Austria on archival materials	63
Lukyanenko O. V. «Health guild»: physical training and sport in pedagogical university of Ukraine I half of the XX century	64
Petryk N. R. The museum of one painting – «Raclawicz Panorama»: the history of creation, military-historical and cultural significance, the historical part of the canvas	66
Podobied O. A. Ukrainian Fine Arts in the Postwar West Germany	70
Bratus I. V., Gunka A. M. The historical perspective of the use of the Internet in education: cultural norms and anomalies	76
Soshynska V. Ye. Professional periodicals as a source of library and information innovations	77
Yurchenko E. I. Development of the scientific foundations of artificial insemination in the Ukrainian SSR (1930–1970s) as a zootechnical method	83
Tverytnykova O. Ye. Theoretical and methodological bases of the electro technical industry development in Ukraine	85
Chirnishchuk N. V. The history of initiation and development of science of low	89
Universal S. O. To the history of Volyn's Jews community	91
Faida O. V. Celebration of the 900th anniversary of the baptism of Rus and the Kyiv Theological Academy	96
Hai-Nyzhnyk P. P. Revolutionary events in Ukraine: the struggle for the right to choose and national dignity (November 2013 – February 2014)	100
Krylova A. M., Polyakova L. I., Butskiyi P. E. Development of executive power branches in independent Ukraine	112
Heydarli G. The ambassadors of Shah I Abbas at the courts of Christian Europe	116
Mammadova V. M. Library information services provided to external users at the ADA University Library	120
Huseynov I. The current stage and prospects of the Azerbaijani-American relations	123
Gulaliyev E. G. The rare and valuable books that kept in the fund of the Scientific Library of Baku State University	126
Jalilova Z. N. The ethnic clashes of 1905–1906 in Irevan	128
Ruda O. V. Educational issues in the Legislative Sejm of the Second Polish Republic (1919–1922)	131
Cherkasov S. S. The Polish Reformation of the XVI–XVII the century in the reflection of the documents and materials: source study aspect	135
Sadovnik O. V. Causes and contributing factors to the Transnistria conflict in the late 1980s and early 1990s.	138
Khanmammedova N. A. The activities of the Tatiana Committee in Northern Azerbaijan (September, 1914 – February, 1917)	141
Sliusarenko A. V. The Bundeswehr special operation forces reformation	145

PHILOSOPHICAL SCIENCES

Doichyk M. V. The idea of dignity in Thomas Hobbes' philosophy	150
Golovko A. A. Jean Baudrillard's Pataphysics of Power: Transpolitics, Code, Tautology	156
Stankevich V. A. The search for the ideas «παιδεία» in the Apostle Paul apprenticeship worldview	162
Shohov O. Two approaches to representations of networks: «revolutionary» Latour and «traditional» Castells	166
Tarasova N. Yu. Cultural contradictions of post-industrial society as a factor of complicating national identity. Theoretical ideas of Daniel Bell in the Ukrainian existential context	170
Turenko V. E. Features view of Plato on differentiation of friendship and infatuation: an attempt of the question	174
Honcharenko O. A. The idea of University in Lviv–Warsaw School. Article 3. The University autonomy	177
Bagirli L. B. Human capital: the origin of the theory	181
Borisova–Zeleznova K. O. Psychological anthropology in the context of modern humanities research	184
Gioane I. M. Worldview as the main spiritual determinant of political choice	187
Petik Ia. O. Psychological and algorithmic complexity	190
Stepanov A. O. Crisis as apolysemantic phenomenon	196
Farzalyev Z. I. Philosophy of cultures of war and peace	200
Gavelia A. R. Meaning and values of life of modern Ukrainian youth (religious study)	205
Dobrodum O. V. Virtual religiousness of the modern world	210
Kalach D. M. Theology of dialogue in the Ukrainian context	212
Tsybalyuk O. M. Restoring the ancient church hermeneutic of Jacob's character	215
Chornobai V. A. Spiritual practice of virginity and celibacy in the history of the Christian church	220
Kolotylo M. A. Philosophy of modern social work in the context of civil society	224
Garbar G. A. Modern state policy of Ukraine in the field of hospitality and tourism	227
Golik M. M., Livinskaya Yu. G. Methodical bases of cultural work in the Armed Forces of Ukraine	231
Bondarchuk–Chugina I. Yu., Chaholidze S. G. Prospects for the development of «cultural tourism» in Ukraine: the axiological aspect	235
Brylov D. V. Halal industry of Ukraine in the period of independence	238
Deviatko N. V. Influence of global civilizational processes on the system of moral values and aesthetic categories of modern human	241
Jura R. O. Concept of subject and object of state economic policy	245
Dmytrenko M. Y. Family mimesis and experience of alienation	248
Zaharenko K. The media as a necessary element of the development of the information society	250
Zinsu O. I. Philosophical and legal aspects of phenomenon constitutional state	254
Maksyuta M. Ye., Kolomiets A. I. Nationally gathering potential of moral and ethical synthesis of historical consciousness	258
Odrobinsky Yu. V. Positions of Ukrainian design in the modern art space	261
Osadcha I. A., Anhelov G. V. Government of the society and power in the works of postmodernists	265
Pastushenko O. V. Philosophic aspects of the concepts of institutionalization of power and law: problem statement	268
Melentyeva T. M. Corporative culture in frames of management activity	272
Mykhailichenko M. V. Decentralization of university education management as a social problem	276
Halchenko M. S. Social constructivism in the strategies of thinking and education	280
Lysenko O. O., Hashenko K. I. Topical issues of the development of modern dance in the educational space of Ukraine	283
Lukashuk M. A. Personality as a subject of educational innovation	286
Shmigol M. F. Ontological status of education as a problem of worldview	291
Yurchyshyn I. Ya. National community concept of Western Ukrainian sociological law school	294
Rohovenko M. M. Forming a culture of communication between future law enforcement officers in the process of studying philosophical disciplines	298
Slivinska A. F. British clubs in the long nineteenth century: the socio-political aspect	300
Sobolievskiy Ya. A. The philosophical foundation of American transcendentalism	305
Sholdubanov H. Yu. The study of the functional indicators of wrestlers after various loads	308

POLITICAL SCIENCES

Ahafonova H. S., Karchevska O. V. The latest possibilities of mass communication as a factor in the transformation of the world political process	312
Vonsovych O. S. The adoption of the Law on de-occupation and reintegration: a step towards peace or continuation of the war?	316
Khudyk H. O. Correlation between the image and brand in political context	319
Chuprin R. V. The Southern Heartland concept in the global geopolitic model composed by H. Mackinder	323
Zaruba V. Yu. Social dependency: the disincentive effect of social policy	325

Shchedrova G. P. Ukraine in the current trends of geopolitical concepts	331
Gotsulyak V. M. Historical consciousness in the dimensions of the Ukrainian national existence of the XVII–XVIII centuries	337
Artishevsky A. E. Institutionalization of political opposition as the basis of democratization of the political system of Ukraine	339
Voitenko Yu. M. Features of anticorruption policy in Ukraine: institutional and functional dimension (2014–2017)	343
Osadcha I. A. Parliamentary elections in Ukraine: civil difficulties of political participation	347
Petrashchuk A. O. Analysis of the Ukrainian Euro–integration choice	351
Korotkov D. S. Modern political space of Ukraine: socio–cultural challenges of democratic transformation	353
Morari N. V. Political education as a factor in the formation of the political culture of Ukrainian society	356
Kulyk V. G. The issues of education on the media agenda: priorities and trends in the attention of mass media	359
Lukyanova I. V. UK exit with EU: influence on Gibraltar	363
Mammadli H. Political and philosophical aspects of traditionalism and modernity in the policy of modernization of the Republic of Azerbaijan	366
Bilalova S. Ya. Prospects for the settlement of conflicts in the South Caucasus	369
Gurbanli O. Strategic partnership of the Republic of Azerbaijan with the leading actors of world politics	372
Zeynalabdinov A. A. The US position on the Nagorno–Karabakh conflict (1992–2000)	377
Korchynskiy M. V. Relations of the Russian Federation with the Kurdistan region of Iraq in 2007–2017 energy dimension	380

SCIENTIFIC LIFE

Kyriienko O. Yu. Review of the monograph: Gerasymov T. Yu. The towns of the Right–bank Ukraine and the World War I: an everyday life history: monograph. – Vinnytsya: TOV «Merkjuri–Podillia», 2017. – 436 p.	386
---	-----

ДО УВАГИ АВТОРІВ !

Вимоги до структури та оформлення наукових статей:

1. Наукова стаття повинна містити такі необхідні елементи:

- постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;
- формулювання цілей статті (постановка завдання);
- виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- висновок з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

2. Розташування структурних елементів статті:

- УДК;
- прізвище, ім'я, по-батькові автора (авторів), вчений ступінь, вчене звання, посада і місце роботи, e-mail (українською, англійською мовами);
- назва статті та анотація українською, англійською мовами; анотація повинна бути структурованою, містити мету дослідження та застосовані методи, основні одержані висновки;
- ключові слова українською, англійською мовами;
- обов'язковий список використаних джерел у кінці статті; **після** списку використаних джерел **надається цей же список** джерел латинським алфавітом (транслітерація);
- **обов'язкова вимога до статей – якість, високий рівень англійської мови.**

3. Вимоги для оформлення тексту:

Поля 20 мм; шрифт Times New Roman, кегель 14, інтервал – 1,5; абзацний відступ – 10 мм. Рисунки й таблиці оформляються згідно з ДСТУ.

4. Посилання на джерела в тексті подаються за таким зразком:

[7, с. 123], де 7 – номер джерела за списком використаних джерел, 123 – сторінка. Посилання на декілька джерел одночасно подаються таким чином: [1; 4; 8] або [2, с. 32; 9, с. 48; 11, с. 257]. Посилання на архівні джерела – [15, арк. 258, 231зв].

5. Стаття подається мовою оригіналу (українською, російською, англійською, німецькою, французькою, іспанською, польською, чеською) у електронному варіанті у вигляді файлу, який виконаний в текстовому редакторі MS Word for Windows, на диску чи електронною поштою.

6. Статті, автори яких не мають наукового ступеня, супроводжуються рецензією кандидата або доктора наук за фахом публікації або витягом із протоколу засідання кафедри (відділу) про рекомендацію статті до друку. Підписи рецензії або витягу обов'язково завірені з печаткою. Рецензія або витяг з протоколу подається у сканованому вигляді електронною поштою.

7. Відповідальність за зміст, точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори матеріалів. Редакція залишає за собою право на незначне редагування і скорочення, а також літературне виправлення статті (зі збереженням головних висновків та стилю автора). Редколегія може не поділяти світоглядних переконань авторів.

8. До статті додаються:

- для Веб-сайту збірника обов'язкове резюме статті англійською мовою 2000 знаків. Резюме статті повинно бути структуроване, містити мету дослідження та застосовані методи, основні одержані висновки.

Резюме статті надсилається безоплатно.

Відомості про автора (авторів): прізвище, ім'я, по-батькові, вчений ступінь, вчене звання, посада і місце роботи, службова і домашня адреси з поштовим індексом, контактний телефон (моб.), e-mail, № відділення «Нової пошти».

МІЖНАРОДНА ІНДЕКСАЦІЯ ЖУРНАЛУ

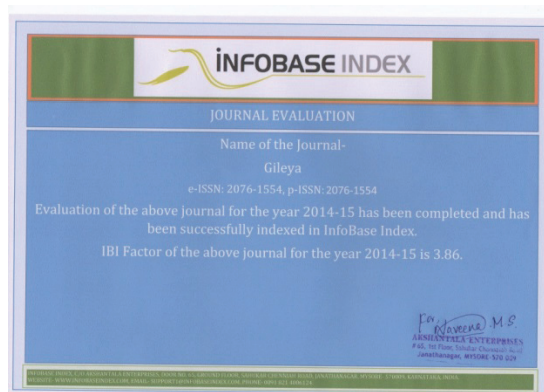
1. **Index Copernicus (Польща)** – міжнародна наукометрична база (Index Copernicus Journals Master List). Даний сайт містить індексування, ранжування і реферування журналів, а також є платформою для наукового співробітництва та виконання спільних наукових проєктів

2. **EBSCO (USA)** – агрегатом повнотекстових видань. Включає в себе 375 повнотекстових баз даних і більш 350000 електронних книг

3. **InfoBase Індекс (Індія)** - комплексна, багатоцільова база даних, що охоплює наукові літератури з усього світу.

4. **SIS (Scientific Indexing Services) (USA)** фокусується на цитатах індексації, аналіз цитованості і підтримує бази даних, що охоплюють цитування тисячі академічних журналах. SIS забезпечує кількісний і якісний інструмент для рейтингу, оцінки та класифікації журналів з навчальної оцінки і передового досвіду.

